

IZ RAZNIH DRŽAV

V NAŠI DRŽAVI.

Uspehi Stojadinovič-Koroščeve vlade. Glavno glasilo JRZ »Samouprava« je objavila uvodni članek, v katerem obravnava bilanco poldrugetnega dela Stojadinovič-Koroščeve vlade. Vidne znake vladnih uspehov našteva list v štirih točkah: 1. Pomirjenje političnih strasti, ki so po prejšnjem vsak čas razbesnele in so dosegle višek v dogodkih v Kerestincu in v streljih v skupščini. 2. Uravnovešene državne proračuna, boljši življenjski pogoji za širše ljudske množice ter znižanje davkov. 3. Svoboda mišljenja ter kritike v tem smislu, da sme vsak prosto v državi zborovati ter povedati svoje mnenje. 4. Zadnje občinske volitve so dale narodu priliko, da se je prosto izrazil ali za vladno, ali za nasprotnike režima.

Podpis jugoslovansko-madžarske trgovske pogodbe. V prostorih trgovskega ministrstva v Beogradu je bila podpisana 17. decembra med našo državo in Madžarsko trgovska pogodba, ki stopi v veljavo 1. januarja 1937. Nova pogodba je največje vrednosti, ker ureja plačilni promet z Madžarsko ter način izmenjave blaga med obema državama. Pogajanja so se sicer zavlekla, vendar je njih zaključek sad obojestranskega truda ureditve trgovskih odnošajev na način, ki je uravičilen gospodarskemu ustroju obeh držav.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Svet Zveze narodov je zaključil zadnje dni v Ženevi 95. zasedanje, na katerem sta se obravnavali dve točki. Svet Zveze narodov je odobril glede Španije politiko nevmešavanja in korake Francije ter Anglije, ki sta brezuspešno posredovali, da bi došlo v španski državljanski vojni do premirja. Druga točka posvetovanj sveta Zveze narodov je bil spor v Mali Aziji med Francijo in Turčijo radi pokrajine krog mesta Aleksandrette. Francija je prepustila Društvu narodov odločitev: ali se naj Aleksandrette z okolico odtrga od Sirije, ki je pod pokroviteljstvom Francozov, ter postane samostojna država. Turčija je bila proti osamosvojitvi omenjenega ozemlja. Na predlog švedskega zunanjega ministra je prišlo na zadnji seji sveta Društva narodov do soglasno sprejete resolucije, v kateri je razglašeno, da bo to vprašanje rešeno na zasedanju v januarju. Med tem časom pa bo poslalo Društvo narodov v sporno pokrajino komisijo, ki bo proučila položaj na licu mesta in povrh mora Francija iz te pokrajine odpoklicati vojaštvo.

Krog zmede na Španskem. Glede dolgotrajne španske državljanske vojne sta skušali Anglija ter Francija posredovati, da bi se na življenje in smrt boreča nasprotnika pobotala, kar pa ni uspelo. Po brezuspešnem angleško-francoskem posredovanju prevladuje mnenje, da je španska državljanska vojna postala mednarodna zadeva, v kateri gre za usodo: fašizma ali boljševizma. Italija in Nemčija sta za to, da izvojuje nacionalni general Franco popolno zmago nad rdečkarji, za

katero se peha na vso moč sovjetska Rusija. Italija in Nemčija sta priznali 23. X. Francovo vladno in tudi nemško-japonska protiboljševiška zveza od 25. novembra gre za tem, da se odseka prodirajočemu komunizmu z zmago Francovih čet glavo. Italija in Nemčija zastavljata vso pomoč in sile, da pripomorate nacionalistom do zmage. Rusija s pomaganjem rdečkarjem ne more biti dovolj naglo kos svoji nalogi, ker je rusko mesto Odessa ob Črnem morju, odkoder pošiljajo sovjeti španskim komunistom vojni material, oddaljeno od Španije 2000 km; med tem, ko imata Italija in Nemčija do obmorskih oporišč generala Franca čisto kratko pot. Kako trda že prede rdeči vladi v Valenciji, dokazuje dejstvo, da ponujata Katalonija in Baski generalu Francu poseben mir, ne oziraje se na vladne anarhiste in komuniste v Valenciji.

Slepomišenje z novo rusko ustavo in odkritje nove zarote proti Stalinu. Evropski komunisti mešetarijo z dobrinami nove sovjetske ustave, ki je bila sprejeta. Nova ruska ustava uvaja zopet zasebno lastnino, s katero lahko razpolagajo manjši posestniki po svoji volji za slučaj smrti. Kaj takega je lahko dopustil Stalin in njegova družba v ustavo, ko že davno ni več v celi ogromni Rusiji posestnikov, ki bi imeli svojo zemljo. Kolhozov ali skupnih posestev pa tudi po novi ustavi ne smejo deliti. Kmetu z novo ustavo ni nič ustrezno in bo ostal še zanaprej suženj židovskega boljševizma. — V Moskvi ima tajna policija ali čeka polne roke opravka z odkrivanjem nove zarote proti Stalinu. Izsledili so večje število peklenskih stro-

jev, ki bi naj pognali v zrak dvorano, v kateri bi zboroval vsesovjetski kongres v Moskvi, in sicer ravno tedaj, ko bi se mudil na zboru Stalin. Vtaknili so pod ključ precejšnje število vodilnih komunistov, ki bodo zopet po Stalinovem receptu postavljeni ob steno in — ustreljeni.

K položaju na Kitajskem. Zadnjič smo poročali, kako je došlo na Kitajskem nenadoma do novih zmed. Maršal Čangsuljan se je uprl s svojo armado vladi v Nankingu, koje predstavitelj je maršal Čangkajšek, ki je ujet od Čangsuljana s celotnim številnim spremstvom. Čangsuljanov upor bi naj bil zasidran v težnjah kitajske nacionalistične mladine, ki zahteva vojno z Japonci, ki vedno globeje prodirajo na Kitajsko. Tej vojni se je protivil Čangkajšek z vladno v Nankingu in je moral radi tega v ujetništvo. Kitajsko nacionalno mladino so našuntali proti Čangkajšku in Japoncem ruski komunistični agenti. Moskva odločno zanika, da bi bil ta najnovejši upor delo ruskega komunizma. Vlada v Nankingu, ki je že napovedala vojno upornemu Čangsuljanu, zahteva od njega, da izpusti takoj Čangkajška in vse ujetnike. Uporniki so se postavili na stališče, da morata skleniti Kitajska in Rusija zvezo proti Japoncem, ki hočejo imeti med Kitajci neprestane spore, da se lahko vmešavajo v kitajske zadeve z oboroženo silo in trgajo od Kitajske kos za kosom in jih spravljajo pod svojo oblast. Položaj z uporom maršala Čangsuljana je tak, da v Evropi ne vemo, ali so ga skuhalo Rusi ali Japonci. Vsekako pa si lahko radi te zadeve skočita v lase Rusija in Japonska.

PO KATOLIŠKEM SVETU

Betlehem in Nazaret. Božični praznik nam daje povod, da se nekoliko v svojem duhu ozremo v tista dva kraja, kjer je bilo rojstvo Sinu božjega napovedano, odnosno se je zvršilo. Zanimajo nas predvsem verske razmere, ki sedaj vladajo v teh za kristjana tako svetih krajih. Betlehem leži 9 km južno od Jeruzalema ter sedaj šteje okoli 10.000 prebivalcev. Od teh je 5000 katoličanov, 40 grških katoličanov, 3700 pravoslavnih Grkov, 300 Armencev, 150 protestantov in 100 mohamedanov. Katoliško župnijo upravljajo frančiškani, kojih je tudi gostišče, kjer dobivajo stanovanje in hrano tuji romarji. Frančiškani vzdržujejo tudi več deških šol. Dekliške šole upravljajo francoske sestre sv. Jožefa. Nazaret je mesto v Galileji, ki šteje okoli 7000 prebivalcev. Od teh je 1300 rimskih katoličanov, 700 grških in 400 maronitskih katoličanov, torej pripada katoliški cerkvi ena tretjina prebivalcev. 2000 je pravoslavnih, 200 protestantov in 2000 mohamedanov. Dušno pastirstvo rimo-katoličanov vodijo frančiškani, ki so tudi upravniki katoliške župnije. Obenem tudi vodijo šole ter tudi oskrbujejo bogoslužje v sosednih krajih Galileje, kakor v Seforisu in v znanem Naimu.

Komunizem sili med dijaštvo. Dva pota sta, po katerih prihaja komunizem med dijaštvo. Prva je književnost (časniki, li-

sti, knjige), ki z napadanjem vere, preziranjem verskih svetinj, natolcevanjem cerkve in duhovnikov in s povestmi gnusne vsebine jemlje mladini vero in smisel za moralo. Druga pot pa je tista, ki jo hodijo komunistični agenti, kateri obe-tajo od svoje komunistične setve med mladino obilno žetev za tiste, ki so jih najeli ter jih dobro plačujejo. Sarajevski »Katoliški tjednik« (13. decembra) poroča o pojavu komunizma med mladino sarajevskih srednjih šol. Tankaj se komunistična agitacija vrši v okviru književnih društev. Na sestankih, ki jih prirejajo ta društva, in v spisih, ki jih sestavljajo njih člani, se povečuje marksizem. Noben, ki je drugače usmerjen, naj bo nacionalist, naj bo katoličan, ne sme na takih sestankih govoriti; vsaka opozicija se pobije z gromkim tuljenjem. Govori se o tem, da je v višjih razredih do 80% dijakov, ki se proglašajo za komuniste. Spričo te jako resne zadeve bi se šolska oblast morala bolj pečati s temi razmerami ter strogo preiskati, koliko je v profesor-skem zboru javno priznanih ali tajnih marksistov, ki vplivajo pogubno na mladino. Isti list tudi poroča o dijaškem štrajku, ki so ga priredili dijaki sarajevske Srednje tehnične šole. V četrtek, 3. decembra, so se spuntali učenci in učenke te šole, češ, da se v sobah dovolj ne kuri, da je preveč šolskih ur, da postopajo z njimi ravnatelj in profesorji nevezgajno in surovo itd. Ostali so vsi v šolskem poslopju, zašli direktorja v njegovi pisarni, zasedli vse tehnične, električne in telefonske naprave ter zabarikadirali vrata ter